

Sjukvård handlar om människor - inte om marknadsanpassning

I ett växande antal debattartiklar sätter personal i sjukvården i Västra Götalandsregionen ljuset på den ohållbara situation som råder flera håll i den moderatledda regionens sjukvård. De senaste två belyser bristen på vårdplatser samt rådande personalpolitik. Det är två sidor av samma mynt: utan personal, inga vårdplatser - utan tillräckligt antal vårdplatser blir arbetsbördan så tung att personalen flyr. Båda visar på effekter av rådande moderatledda styrning av regionens hälso- och sjukvård, där det mest fundamentala för vården - långsiktig planering – hämmas genom politiska beslut.

Vi instämmer till fullo med Fanny Nilsson (GP 2 mars), när hon skriver att ”Krisen på akutsjukhusen och vårdcentralerna är i grunden en personalkris, och kommer fortsätta att vara det tills ansvariga lyssnar till sin personal.” Ett exempel på denna bristande förståelse är att det moderatledda styret i varje budget sedan de tog över 2014 har underbudgeterat sjukvården, genom att inte ge kostnadstäckning ens för redan kända ökade utgifter, till exempel höjda löner. Ett annat är att M-styret, mot fackens vilja, beslutade sig för att höja OB-tillägget för nattjänstgöring. Det kan ju tyckas vara en sympatisk insats, men eftersom det uppenbart skedde utan verklig insikt om läget ute i verksamheterna, blev det fel. Facken kördes över, redan ingångna avtal om högre OB-ersättning, än den M-styret införde, blev ogiltiga och de anställda **förlorade** istället pengar, medan viktiga personalgrupper, till exempel ambulanspersonal, initialt inte fick något alls. Därtill skickade man inte tillräckligt med pengar till sjukhusen för att de skulle klara av att betala höjningen. I efterhand har en del justerats. Fler omfattas, men fortfarande står stora grupper utanför, bland dem personal som sköter medicinsk administration, mat, transporter, städning, IT med mera. Det är anställda som också de är nödvändiga för att klara vården. Därtill har det lett till en växande brist på dagpersonal, eftersom fler sökt sig till nattjobb för att få bättre inkomst. Och det är förödande för sjukvården, eftersom merparten av vården faktiskt utförs dagtid.

Om M-styret istället för att och koka ihop egna recept hade lyssnat till personalen och dess fackliga företrädare hade de fått veta att det som i första hand efterfrågas är höjda grundlöner, rimliga scheman och en god arbetsmiljö. Det är vad vi socialdemokrater får veta när vi talar med facken. Och det är också de satsningar vi har gjort – och gör – i våra personalpolitiska budgetar, utöver att vi ger sjukvården budgetuppräknig med hela det index som räknas fram nationellt av SKL, Sveriges kommuner och landsting.

Personalpolitiken är också grunden för den kritik mot växande köer och brist på vårdplatser som Läkarförbundets representanter Karin Båtelson och Heide Stensmyren för fram i sin debattartikel (GP 2 mars). ”Det är hög tid att vända trenden och skapa fler vårdplatser genom bättre planering och bättre villkor för personalen.” Vi hade inte kunnat uttrycka det bättre själva!

2011 tog vi socialdemokrater, under vår tid som styrande i regionen, fram en strategi för hur antalet vårdplatser i regionen skulle öka per år för att klara en växande och åldrande befolkning. 2014 tog en moderatledd majoritet över. Då fanns 3 400 öppna vårdplatser. Den av oss framtagna strategin stoppades i en byrålåda.

En granskning i februari 2017 visade att trots ökat behov och trots en smått rekordartad befolkningsökning hade vårdplatserna minskat med närmare 500 mellan januari 2014 och januari 2017. Bara på Sahlgrenska var de 233 färre.

Sedan dess har platserna blivit ännu färre, och invånarna fler. I dag intar Västra Götalandsregionen en föga smickrande ”sämts-i-klassen”-plats över tillgång på vårdplatser.

Regionen behöver en sjukvårdspolitik som inte kramar en marknadsanpassad syn på människor. Fokus måste ligga på människors behov, inte hur ”lönsamma” de är. Det gäller såväl patienter som personal. Idag ska sjukhusen sänka sina kostnader för personal (läs: ha färre anställda), de har färre vårdplatser och ska samtidigt ge fler patienter vård. Parallellt köps extern vård för stora pengar och det hyrs in personal som kostar uppemot tre gånger så mycket som den egna. Det är en ekvation skulle få vilken matematiker som helst att klia sig i huvudet.

Vi socialdemokrater har i flera år efterlyst en total översyn av det system som råder i hälso- och sjukvården idag. Tyvärr är vi i minoritet. Tyvärr har vi hittills talat vi för döva öron. Vi kan bara hoppas att lyhördsheten för lösningar har förändrats, mot bakgrund av att borgerligheten numera styr i minoritet i regionen.

Håkan Linnarsson (S)

Oppositionsregionråd och 2:e vice ordförande för hälso- och sjukvårdsstyrelsen

Janette (S)

Oppositionsregionråd och vice ordförande för personalutskottet

Kontaktuppgifter

Håkan Linnarsson

E-post: hakan.linnarsson@vgregion.se

Janette Olsson

E-post: janette.olsson@vgregion.se